

Příloha č. 2.4.4a Intervenční logika Plánu transformace Moravskoslezského kraje

Tematický program: Nová energie

Situační analýza	Příčiny problému	Výběr příčiny pro řešení	Specifický cíl (změna), které chceme a můžeme dosáhnout.	Aktivity
<i>Problémové oblasti</i>	<i>identifikace velmi konkrétních příčin, které vedou ke vzniku identifikovaných problémů.</i>	<i>Výběr hlavní příčiny problémů, které chceme a můžeme řešit intervencemi SSR fondů, tzn. příčina musí být prostřednictvím fondů odstranitelná a vzhledem k alokaci dostatečně ambiciózní.</i>	<i>Navržený výsledek intervence, která povede k odstranění či eliminaci vybraných příčin problému.</i>	<i>Konkrétní vhodná aktivita nebo soubor aktivit, jejichž realizace bude přímo směřovat k dosažení cíle.</i>
V důsledku útlumu těžby černého uhlí a opatření ke snižování emisí CO2 a energetické zátěže se předpokládá, že energetická bilance kraje bude dlouhodobě záporná. Potřebná energie tak bude dle národní strategie do kraje importována z jiných částí ČR a ze zahraničí. Transformace tradičního modelu výroby energie si žádá koncepci, která by odrážela územní specifika kraje. Taktéž je třeba vyřešit proces ukončení těžby uhlí a zajištění důlních děl. V současné době je zdrojem elektrické energie a tepla zejména černé uhlí. Vzhledem k velkým objemům průmyslové produkce a přítomnosti monopolních výrobců energie je vývoj energetiky v rukou několika velkých národních i nadnárodních společností. Vodík představuje méně než 2 % současné spotřeby energie v Evropě a používá se především k výrobě chemických produktů, jako jsou plasty a hnojiva. 96 % výroby vodíku se vyrábí prostřednictvím zemního plynu, který v procesu emituje značné množství emisí CO2. Vodík má široké využití v průmyslu, zejména při výrobě amoniaku, metanolu, v rafinériích nebo jako redukční činidlo v metalurgii. V poslední době roste i jeho význam jako univerzálního nosiče energie, a tedy i potenciál jeho využití zejména v energetice, dopravě, při výrobě a zpracování oceli a železa nebo metanizaci. Současně začíná nabývat význam i využití vodíku jako prostředku pro transport a skladování energie.	Vzhledem k tradičně průmyslovému profilu kraje a v současné době relativně příznivým cenám tepelné energie může mít trend odchodu od uhelné energetiky významné strategické dopady pro atraktivitu kraje, především z hlediska investic a podnikání (nedostatek kapacit a bezpečnosti dodávek energií). Problematika se týká také rozvodných sítí, energetického managementu, bezpečnostních prvků a dalších vývojových trendů budoucnosti – akumulace energií, ostrovních systémů atd. Některá odvětví budou pravděpodobně i v budoucnu závislá na fosilních palivech. To znamená, že ambice dosáhnout uhlíkové neutrality pravděpodobně nebude dosaženo pouze větším využíváním elektrifikace. Ztráta energetické soběstačnosti znamená překážku v rozvoji průmyslové výroby, bezpečnosti energetických soustav a závislosti významné části obyvatelstva a hospodářství kraje na ekonomických plánech malého počtu nadnárodních firem.	Výzkumné aktivity v oblasti moderní energetiky Příprava vhodných alternativ pro nahrazení uhlí novými zdroji energie	Zvýšení podílu nízkoemisních a obnovitelných zdrojů energie včetně investice do technologií, systémů a infrastruktur pro čistou energii Rozvoj vodíkových technologií v MSK	Rozvoj výzkumných aktivit v oblasti energetiky a navazujícího poradenství směřující k vyšší energetické účinnosti objektů a zaváděn OZE Rozvoj využití vodíku v dopravě. Rozvoj akumulace energie, stability přenosové a distribuční sítě.
KONTEXTOVÉ INDIKÁTORY:			INDIKÁTOR VÝSLEDKU (resp. dopadu u EZFRV a ENRF)::	INDIKÁTOR VÝSTUPU:
<i>Ukazatel, který zodpoví, jakým směrem se vyvíjí socioekonomická situace.</i> <i>Jedná se o statistický ukazatel, který je určen pouze pro popis v dané oblasti a sledování trendů, není vhodný pro hodnocení efektu intervencí, nestanovuje se u něj cílová hodnota;</i> <i>Parametry pro kontextové indikátory:</i> <i>definice, měrná jednotka, metoda sledování (vč. frekvence dostupnosti); spolehlivý zdroj dat.</i>			<i>Ukazatel s přímou vazbou na stanovené cíle, který prokáže, zda bylo změny dosaženo.</i> <i>Parametry pro indikátory výsledku:</i> - <i>definice, měrná jednotka, metoda sledování (vč. frekvence dostupnosti); spolehlivý zdroj dat.</i> - <i>výchozí hodnota (zpravidla nenulová)</i> - <i>cílová hodnota musí být stanovena</i> <i>Indikátor musí mít jednoznačnou vazbu na indikátory výstupu, které měří výsledky prováděných opatření a aktivit.</i>	<i>Ukazatel určený pro sledování a vyhodnocování prováděných aktivit.</i> <i>Parametry pro indikátory výstupu:</i> - <i>definice, měrná jednotka, metoda sledování (vč. frekvence dostupnosti); spolehlivý zdroj dat.</i> - <i>výchozí hodnota (zpravidla nulová)</i> - <i>cílová hodnota musí být stanovena</i> - <i>nutná agregovatelnost hodnot z úrovně projektů</i> <i>Indikátor musí mít jednoznačnou vazbu na indikátory výsledku, které měří výsledky prováděných aktivit.</i> <i>Součástí dokládání plnění aktivit by se měl stát i „důkaz“ v podobě kvalitativního hodnocení plnění dané aktivity a prokázání jejího vlivu na naplňování stanoveného cíle.</i>
Spotřeba paliv a energií – celková energetická bilance (SRK MSK)			Celkové množství vyrobené energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina a teplo (RCR 31) Dodatečně instalovaná kapacita pro energii z obnovitelných zdrojů (RCR 32)	Zvýšení kapacity pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo) (RCO 22)

Tematický program: Nové využití území

Situační analýza	Příčiny problému	Výběr příčiny pro řešení	Specifický cíl (změna), které chceme a můžeme dosáhnout.	Aktivity
<i>Problémové oblasti</i>	<i>identifikace velmi konkrétních příčin, které vedou ke vzniku identifikovaných problémů.</i>	<i>Výběr hlavní příčiny problémů, které chceme a můžeme řešit intervencemi SSR fondů, tzn. příčina musí být prostřednictvím fondů odstranitelná a vzhledem k alokaci dostatečně ambiciózní.</i>	<i>Navržený výsledek intervence, která povede k odstranění či eliminaci vybraných příčin problému.</i>	<i>Konkrétní vhodná aktivita nebo soubor aktivit, jejichž realizace bude přímo směřovat k dosažení cíle.</i>
V intravilánech měst a příměstském prostoru přetrvává významný počet nevyužívaných a zanedbaných ploch a budov, narostl počet vyloučených lokalit, některé městské části získávají charakter periferií. Přítomnost ekologických zátěží, brownfieldů a nevyužívaných a zanedbaných ploch a budov působí negativně na atraktivitu a image kraje a je jedním z uváděných faktorů majících vliv na rozhodování obyvatel o odchodu z regionu – za atraktivnějšími pracovními příležitostmi, ale i do lepšího městského prostředí. Kromě běžných průmyslových brownfields jsou ve strukturálně postižených krajích velké plochy po těžbě a souvisejících činnostech, plochy, které budou rekultivovány nebo jejich rekultivace probíhá či se plánuje, a také plochy krajiny, která sice nebyla dotčena těžbou přímo, ale která byla různým způsobem narušena vysokou koncentrací průmyslové činnosti, energetiky, těžbou apod. Všechny tyto plochy představují v krajích zátěž, protože je hyzdí a často představují huře prostupné bariéry v území.	Většinu odpadů z průmyslu lze zařadit mezi nebezpečné odpady, a je tak s nimi nakládáno. Odpady z těžby vzniklé v minulosti udávají charakter nynější pohornické krajiny (odvaly, výsypky, odkaliště) a jejich rekultivace probíhá pomalu. Tyto skládky těžebního odpadu často představují starou ekologickou zátěž, se kterou je třeba se vhodným způsobem vypořádat. Uvedené pozůstatky hornické činnosti navíc zabírají značnou část území a negativně ovlivňují životní prostředí. Jakákoliv přeměna bývalého důlního areálu na areál, objekt či plochu s jiným způsobem využití vyžaduje nemalé finanční prostředky a doprovází ho specifické problémy, kterými jsou zpravidla jejich periferní poloha ve vztahu k osídleným částem území a environmentální problémy, které výskyt tohoto typu ploch provází (poddolování a poklesy, zamokření ploch v důsledku změn hydrologie území či kontaminace). Nevyužitě staré průmyslové plochy nebo plochy po těžbě představují velký potenciál pro další využití, jak pro nové průmyslové objekty, tak pro další aktivity vyžadující rozsáhlé plochy a specifické prostředí.	Rekultivace pohornické krajiny Kontaminovaná místa, poddolované území V rámci rekultivací pohornické krajiny dochází k opětovné změně tváře krajiny, kdy jsou staré haldy odtěženy a vzniklé brownfieldy bývají často rekultivovány a dotvářeny nevhodným materiálem pocházejícím z demoličních odpadů. Významnou ambicí je vytvářet novou tvář i funkci krajiny s přihlédnutím k dopadům klimatické změny. Moravskoslezský kraj má zájem na koncepčním rozvoji území po těžbě černého uhlí. V následujících letech bude těžba černého uhlí ukončena. Ukončení těžby v posledních hlubinných dolech bude mít důsledky do všech oblastí života a ovlivní širší území. Je potřeba se na tyto změny připravit a v předstihu řešit všechny otázky s tím spojené. Množství brownfieldů je tak velkým problémem a zároveň příležitostí pro rozvoj dalších aktivit. Vhodná revitalizace by přinesla nové příležitosti pro podnikatelské i neinvestiční projekty.	Revitalizace pohornického území Karvinska a JIH Revitalizace území po těžbě a průmyslové činnosti pro nové využití	Rozvoj regenerace ploch vhodných pro opětovné využití k podnikání, volnočasovým aktivitám včetně zelené infrastruktury. Revitalizace památek spojených s hornickou a průmyslovou identitou. Využití nevhodných ploch pro investice formou uvedení do přírodě blízkého stavu. Materiálové využití pozůstatku průmyslové a těžební činnosti a rekultivace těchto ploch.
KONTEXTOVÉ INDIKÁTORY:				
<i>Ukazatel, který zodpoví, jakým směrem se vyvíjí socioekonomická situace. Jedná se o statistický ukazatel, který je určen pouze pro popis v dané oblasti a sledování trendů, není vhodný pro hodnocení efektu intervencí, nestanovuje se u něj cílová hodnota; Parametry pro kontextové indikátory:</i> <i>definice, měrná jednotka, metoda sledování (vč. frekvence dostupnosti); spolehlivý zdroj dat.</i>			INDIKÁTOR VÝSLEDKU (resp. dopadu u EZFRV a INDIKÁTOR VÝSTUPU: <i>Ukazatel s přímou vazbou na stanovené cíle, který prokáže, zda bylo změny dosaženo. Parametry pro indikátory výsledku:</i> - <i>definice, měrná jednotka, metoda sledování (vč. frekvence dostupnosti); spolehlivý zdroj dat.</i> - <i>výchozí hodnota (zpravidla nenulová)</i> - <i>cílová hodnota musí být stanovena</i> <i>Indikátor musí mít jednoznačnou vazbu na indikátory výstupu, které měří výsledky prováděných opatření a aktivit.</i>	<i>Ukazatel určený pro sledování a vyhodnocování prováděných aktivit. Parametry pro indikátory výstupu:</i> - <i>definice, měrná jednotka, metoda sledování (vč. frekvence dostupnosti); spolehlivý zdroj dat.</i> - <i>výchozí hodnota (zpravidla nulová)</i> - <i>cílová hodnota musí být stanovena</i> - <i>nutná agregovatelnost hodnot z úrovně projektů</i> <i>Indikátor musí mít jednoznačnou vazbu na indikátory výsledku, které měří výsledky prováděných aktivit. Součástí dokládání plnění aktivit by se měl stát i „důkaz“ v podobě kvalitativního hodnocení plnění dané aktivity a prokázání jejího vlivu na naplňování stanoveného cíle.</i>
Počet regenerovaných brownfields (SRK MSK)			Rekultivovaná půda nově využívaná pro zeleň, sociální bydlení, ekonomické nebo jiné činnosti (RCR 52) Pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech (RCR 01)	Plocha podpořené rekultivované půdy (RCO 38)

Tematický program: Zelený průmysl

Situační analýza	Příčiny problému	Výběr příčiny pro řešení	Specifický cíl (změna), které chceme a můžeme dosáhnout.	Aktivita			
<i>Problémové oblasti</i>	<i>identifikace velmi konkrétních příčin, které vedou ke vzniku identifikovaných problémů.</i>		<i>Navržený výsledek intervence, která povede k odstranění či eliminaci vybraných příčin problému.</i>	<i>Konkrétní vhodná aktivita nebo soubor aktivit, jejichž realizace bude přímo směřovat k dosažení cíle.</i>			
Boj proti změně klimatu, další snižování emisí skleníkových plynů a navýšení investic do špičkového výzkumu a inovací s cílem zajistit přechod na ekologičtější hospodářství je ústředním prvkem Green Deal. Transformace evropské ekonomiky by měla být dlouhodobě udržitelná, tedy aby byl možný její růst bez současného zvyšování využívání přírodních zdrojů. Vedlejší projevy této transformace výrazně sníží znečištění ovzduší,lepší životní prostředí a budou rozvíjet nová odvětví průmyslu díky investicím do výzkumu a vývoje.	Energetický a průmyslový sektor produkuje největší množství emisí skleníkových plynů. Tyto sektory by měly projít téměř kompletní dekarbonizací, tedy odstoupením od uhlí, zemního plynu a ropy a jejich nahrazení zdroji obnovitelnými. Modernizace oceláren je jádrem plánované transformace v kraji. Současné technologie tradičních procesů při výrobě oceli, které potřebují koks, jsou pro životní prostředí neudržitelné. Díky odklonu od uhlí například k hybridním technologiím výrazně poklesnou emise oxidu uhličitého i prachu.	Vysoké emise CO2 Finančně náročná modernizace průmyslového a energetického odvětví	Produktivní investice do tradičních průmyslových podniků, které vedou k transformaci směrem k nízkouhlíkové ekonomice	Transformace stávajících firem v souladu s klimatickými cíli i za účelem změny výrobního portfolia a rozvoj nových odvětví. Rozvoj transformačních aktivit ve spojení se zachováním či tvorbou odpovídajících pracovních míst. Využití území po těžbě či průmyslové činnosti, umístění či realizaci produktivních investic pro generování nových pracovních míst.			
KONTEXTOVÉ INDIKÁTORY: <i>Ukazatel, který zodpoví, jakým směrem se vyvíjí socioekonomická situace. Jedná se o statistický ukazatel, který je určen pouze pro popis v dané oblasti a sledování trendů, není vhodný pro hodnocení efektu intervencí, nestanovuje se u něj cílová hodnota; Parametry pro kontextové indikátory: · definice, měrná jednotka, metoda sledování (vč. frekvence dostupnosti); spolehlivý zdroj dat.</i>			INDIKÁTOR VÝSLEDKU (resp. dopadu u EZFRV a <i>Ukazatel s přímou vazbou na stanovené cíle, který prokáže, zda bylo změny dosaženo. Parametry pro indikátory výsledku: · definice, měrná jednotka, metoda sledování (vč. frekvence dostupnosti); spolehlivý zdroj dat. · výchozí hodnota (zpravidla nenulová) · cílová hodnota musí být stanovena Indikátor musí mít jednoznačnou vazbu na indikátory výstupu, které měří výsledky prováděných opatření a aktivit.</i>	INDIKÁTOR VÝSTUPU: <i>Ukazatel určený pro sledování a vyhodnocování prováděných aktivit. Parametry pro indikátory výstupu: · definice, měrná jednotka, metoda sledování (vč. frekvence dostupnosti); spolehlivý zdroj dat. · výchozí hodnota (zpravidla nulová) · cílová hodnota musí být stanovena · nutná agregovatelnost hodnot z úrovně projektů Indikátor musí mít jednoznačnou vazbu na indikátory výsledku, které měří výsledky prováděných aktivit. Součástí dokládání plnění aktivit by se měl stát i „důkaz“ v podobě kvalitativního hodnocení plnění dané aktivity a prokázání jejího vlivu na naplňování stanoveného cíle.</i>			
Počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji (SRK MSK)			Pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech (RCR 01) Odhadované emise skleníkových plynů (RCR 29)	Podpořené podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky (RCO 01)			

Tematický program: Nové podnikání

Situační analýza	Příčiny problému	Výběr příčiny pro řešení	Specifický cíl (změna), které chceme a můžeme dosáhnout.	Aktivity
<i>Problémové oblasti</i>	<i>identifikace velmi konkrétních příčin, které vedou ke vzniku identifikovaných problémů.</i>	<i>Výběr hlavní příčiny problémů, které chceme a můžeme řešit intervencemi SSR fondů, tzn. příčina musí být prostřednictvím fondů odstranitelná a vzhledem k alokaci dostatečně ambiciózní.</i>	<i>Navržený výsledek intervence, která povede k odstranění či eliminaci vybraných příčin problému.</i>	<i>Konkrétní vhodná aktivita nebo soubor aktivit, jejichž realizace bude přímo směřovat k dosažení cíle.</i>
Moravskoslezský kraj stále patří v rámci České republiky k regionům s nejnižší intenzitou podnikání. Přitom se jedná o území s nejvyšší koncentrací velkých měst (Ostrava, Opava, Karviná, Havířov, Orlová, Bohumín, Třinec, Frydek-Místek). Ostravské metropolitní území představuje druhou největší koncentraci obyvatel v České republice. Současná pozice Ostravska a kraje z hlediska intenzity podnikání tak jasně ukazuje, že hospodářská transformace není dokončená. Podstatná změna odvětvové struktury průmyslu byla pouze první fází transformace. Druhou fází je rozvoj dynamického sektoru služeb a firem v progresivních oborech, což jsou typické znaky ekonomik moderních metropolí. Mladé rychle rostoucí firmy v současné globalizované ekonomice tvoří rozhodující počet nových pracovních míst. Velké firmy v tradičních oborech počet zaměstnanců spíše snižují. Pro zajištění dostatku atraktivních pracovních míst potřebuje kraj segment mladých dynamicky rostoucích firem. Pro MSP je obtížnější orientovat se v měnící se situaci vyvolané novými regulačními tlaky, přizpůsobovat své strategie a chystat se předem na využití příležitostí, které nová situace přináší. I když jsou MSP (přinejmenším některé z nich) dobře informovány, připravované změny mohou být, v závislosti na scénáři transformace, natolik nové, že MSP budou chybět kompetence pro adaptaci na nové podmínky.	Nízká intenzita podnikání je dána historickým vývojem, kdy je v kraji silně zakofeněna kultura zaměstnanecké společnosti. V minulosti byla většina ekonomicky aktivního obyvatelstva zaměstnána ve velkých firmách. Obyvatelé Moravskoslezského kraje silně preferují zaměstnanecké jistoty, vykazují vyšší averzi vůči podstupování rizik a chovají úctu k velkým zaměstnavatelům bez ohledu na jejich ekonomickou kondici či budoucí prosperitu. Další neochota k podnikání pramení z polistopadového vývoje, kdy ne všichni podnikatelé dosáhli finančního zajištění poctivou cestou. Docházelo také k hromadnému propouštění zaměstnanců, byly medializovány mnohé privatizační kauzy apod. Dále se ukazuje, že kromě hlavních strukturálních změn v ekonomice kraje, nedochází k dostatečné reakci na moderní vývojové a technologické trendy a nevzniká dostatečný počet nových pracovních míst s vyšší přidanou hodnotou. V Moravskoslezském kraji se poměrně dobře daří pracovat na propojování všech aktérů a vzniká mnoho námětů na připravované projekty, které jsou v souladu s aktuálními potřebami v regionu. Slabinou je však malé množství finančních prostředků, které do těchto projektů může uvolnit veřejný sektor.	Nízká úroveň podnikavosti a ochoty k podnikání Nedokončená hospodářská transformace Finanční náročnost projektů podpory VaV Je důležité zlepšit image podnikání mezi obyvateli jako společensky prospěšné činnosti. Zajistit nabídku kvalitních služeb pro lidi zvažující vlastní podnikání a zavést podporu podnikavosti a podnikatelské gramotnosti na všech stupních vzdělávání. Je nutné investovat do kvalitních podpůrných služeb a infrastruktury pro lidi zahajující vlastní podnikání. Dále je nutné se zaměřit na posilování manažerských kompetencí majitelů a expertů malých a středních firem. Zároveň je třeba modernizovat firmy a jejich aktivity tak, aby se mohly zaměřit na nové, růstové perspektivní obory, vyhledávat nové příležitosti, inovovat a vyvíjet nové produkty a technologie v souvislosti s transformací energetiky a s ohledem na její důsledky, zavádět a využívat nové technologie, kombinovat původní know-how s novými potřebami a toto know-how rozvíjet tak, aby přispívaly k transformaci energetiky nebo jejím důsledkům lépe odolávaly.	Podpora MSP včetně start-upů, která vede k hospodářské transformaci, modernizaci, nízkouhlíkové ekonomice včetně rozvoje inteligentní specializace	Vznik a rozvojové aktivity MSP v oblasti nových produktů a technologií, rozvoj služeb a poradenství pro získání nových trhů. Rozvoj služeb i pro stávající firmy pro usnadnění přizpůsobení se novým výzvám v oblasti probíhající transformace.
KONTEXTOVÉ INDIKÁTORY:			INDIKÁTOR VÝSLEDKU (resp. dopadu u EZFRV a	INDIKÁTOR VÝSTUPU:
Počet malých a středních podniků (SRK MSK)			Pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech (RCR 01) Malé a střední podniky zavádějící inovace produktů nebo procesů (RCR 03) Nové podniky přežívající na trhu (RCR 17)	Podpořené podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky) (RCO 01) Podpořené nové podniky (RCO 05)

Příloha č. 2.4.4a Intervenční logika Plánu transformace Moravskoslezského kraje

Tematický program: Kompetentní lidé

Situační analýza	Příčiny problému	Výběr příčiny pro řešení	Specifický cíl (změna), které chceme a můžeme dosáhnout.	Aktivitty
<i>Problémové oblasti</i>	<i>Identifikace velmi konkrétních příčin, které vedou ke vzniku identifikovaných problémů.</i>	<i>Výběr hlavní příčiny problémů, které chceme a můžeme řešit intervencemi SSR fondů, tzn. příčina musí být prostřednictvím fondů odstranitelná a vzhledem k alokaci dostatečně ambiciózní.</i>	<i>Navržený výsledek intervence, která povede k odstranění či eliminaci vybraných příčin problému.</i>	<i>Konkrétní vhodná aktivita nebo soubor aktivit, jejichž realizace bude přímo směřovat k dosažení cíle.</i>
V kraji přetrvává strukturální nezaměstnanost. Souvisí to s koncentrací těžkého průmyslu v oblasti hutnictví, těžkého strojírenství a hornictví. Problém představují zejména dlouhodobě nezaměstnaní a radikální útlum těžby, který dopadne také na firmy zapojené v subdodavatelském řetězci. Rovněž sektor automotive čekají zásadní výzvy v souvislosti s přechodem na čistou a digitální mobilitu. V kraji je vyšší míra předčasných odchodů ze vzdělávacího systému v porovnání s ostatními kraji ČR. Pro region je typická nízká podnikavost. Provázanost mezi vzděláváním a trhem práce je nedostatečná nejen v MSK, ale i v celé ČR. Nejčastěji zmiňované nedostatky zaměstnanců a absolventů jsou: špatná jazyková vybavenost (především angličtina) a nedostatečné digitální kompetence. V kraji došlo v posledních letech k významné optimalizaci a modernizaci středních škol a lze jej považovat za lídra v odborném vzdělávání. V kraji přesto přetrvává nadprůměrná nezaměstnanost v porovnání s ostatními českými regiony, přestože poptávka zaměstnavatelů po lidských zdrojích není uspokojena. Celoživotní vzdělávání není dostatečné. Současný vývoj počtu studentů vysokých škol je v kraji nepříznivý. Pokles počtu zájemců o studium na vysokých školách v MSK má negativní dopad také na kvalitu studentů. Školy disponují vyšší kapacitou, než je počet zájemců o studium, a proto jsou ke studiu přijímáni i uchazeči s nižšími studijními předpoklady. K hlavním problémům kraje patří tzv. odliv mozků.	Strukturální a dlouhodobá nezaměstnanost souvisí s kvalitou pracovní síly a také se strukturální nezaměstnaností kvůli koncentraci těžkého průmyslu v oblasti hutnictví, těžkého strojírenství a hornictví a kvůli složitému vývoji, kterým tato odvětví prochází. Nízká intenzita podnikání je dána historickým vývojem, kdy je v kraji silně zakořeněna kultura zaměstnanecké společnosti. Přetrvávající dlouhodobá nezaměstnanost je taktéž způsobena historickým vývojem, kdy není zcela dokončena hospodářská transformace. Školy a univerzity většinou nedisponují dostatkem kariérních a profesních poradců, kteří by žákům a studentům pomohli s kvalifikovaným výběrem povolání podloženým hlubší znalostí regionálního trhu práce, nebo odborným poradenstvím v oblasti podnikání. Zaměstnanci, kteří zvažují změnu povolání, nemají adekvátní příležitost konzultovat své uplatnění v jiném oboru, včetně možností navazujícího vzdělávání. Práce s talenty je nedostatečná. Regionální vysoké školy zatím kvalitou ani atraktivitou nekonkurují tradičním univerzitám a vysokým školám v Praze, Brně či Olomouci. Nedochází k dostatečnému provázání vzdělávání a potřeb trhu práce. V oblasti celoživotního vzdělávání existují rezervy.	Nedostatečné kompetence zaměstnanců a absolventů Nesoulad vzdělávání s potřebami trhu práce Přetrvávající dlouhodobá nezaměstnanost Nižší atraktivita vysokých škol Nedostatečné využití možností celoživotního vzdělávání Je třeba aktivně pracovat s ohroženými skupinami a rovněž následně pomáhat lidem, kteří se stanou nezaměstnanými, prostřednictvím investic do zvýšení kvalifikace, získání nových kompetencí či při rychlém nalezení nového zaměstnání. Realizací vhodných aktivit a projektů se bude v kraji zvyšovat podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel i důraz na kvalitu jejich studia pro potřeby dynamicky se rozvíjející ekonomiky.	Zvýšení zaměstnanosti a uplatnitelnosti osob na trhu práce Rozvoj infrastruktury pro zlepšení přístupu ke vzdělávání, odborné přípravě, podnikání a celoživotnímu učení Cílem je, aby absolventi vstupovali na trh práce lépe vybaveni jak odbornými znalostmi, tak dovednostmi, přenositelnými jazykovými a digitálními kompetencemi a také klíčovými měkkými kompetencemi, které dobře uplatní v moderním průmyslu, službách nebo ve vlastním podnikání. Díky fungující spolupráci mezi vzdělávacími institucemi a firmami bude mít většina žáků a studentů již v průběhu studia příležitost k seznámení s praxí, a zvýší tak svou šanci na zajímavé budoucí uplatnění ve zvoleném oboru. Kvalitní vzdělávání bude otevřené také zájemcům o zvýšení kvalifikace nebo rekvalifikaci všech věkových skupin. Moravskoslezský kraj si udrží pozici lídra v odborném vzdělávání.	Rozvoj nástrojů a služeb v oblasti vzdělávání od počátečního až po celoživotní - rozvoj odborné přípravy dle potřeb trhu práce. Rozvoj kariérového poradenství pro všechny CS. Rozvoj nabídky vzdělávacích oborů a spolupráce škol v procesu přípravy a modernizace vzdělávání.
KONTEXTOVÉ INDIKÁTORY:			INDIKÁTOR VÝSLEDKU (resp. dopadu u EZFRV a	INDIKÁTOR VÝSTUPU:
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 1 rok) na celkovém počtu nezaměstnaných (SRK MSK)			Účastníci v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy v době ukončení své účasti (EECR 02) Účastníci, kteří získávali kvalifikaci v době ukončení své účasti (EECR 03)	Celkový počet účastníků (EECO 11)

Příloha č. 2.4.4a Intervenční logika Plánu transformace Moravskoslezského kraje

Tematický program: Inovační ekosystém

Situační analýza	Příčiny problému	Výběr příčiny pro řešení	Specifický cíl (změna), které chceme a můžeme dosáhnout.	Aktivity
<i>Problémové oblasti</i>	<i>identifikace velmi konkrétních příčin, které vedou ke vzniku identifikovaných problémů.</i>	<i>Výběr hlavních příčin problémů, které chceme a můžeme řešit intervencemi SSR fondů, tzn. příčina musí být prostřednictvím fondů odstranitelná a vzhledem k alokaci dostatečně ambiciózní.</i>	<i>Navržený výsledek intervence, která povede k odstranění či eliminaci vybraných příčin problému.</i>	<i>Konkrétní vhodná aktivita nebo soubor aktivit, jejichž realizace bude přímo směřovat k dosažení cíle.</i>
Dlouhodobá prosperita ekonomik jednotlivých měst a regionů je z velké části odrazem inovačních schopností firem na jejich území. Zdroje inovačních schopností firem jsou jak vnitřní (např. strategie, firemní kultura apod.), tak vnější, které firmy čerpají ze svého okolí. Stále více měst a regionů napříč kontinenty se proto snaží na svém území vytvořit co nejpříznivější podmínky pro inovace. Moravskoslezský kraj se k tomuto trendu přidal založením Moravskoslezského inovačního centra Ostrava a.s. v roce 2017. Posláním MSIC a.s. je podpora rozvoje inovačního ekosystému kraje a s tím související podpora rozvoje znalostní ekonomiky MSK. Velikost a kvalita fungování inovačního ekosystému regionu má přímý vliv na: a) růst a inovace v místních firmách, b) motivaci místních obyvatel zakládat nové firmy, c) chuť investorů realizovat v kraji aktivity s vysokou přidanou hodnotou, d) schopnost místní ekonomiky vytvářet nová atraktivní pracovní místa. Moravskoslezský kraj disponuje kvalitně zpracovanou Regionální inovační strategií pro období 2021–2027. Strategickým řízením RIS je pověřena Rada pro inovace MSK, výkonným řízením RIS je pověřeno Moravskoslezské inovační centrum Ostrava, a.s. Regionální inovační politika je běh na dlouhou trať. Má-li přinést zásadní dlouhodobý přínos, je třeba pokračovat v nastaveném systému a zapojit do realizace této strategie co nejvíce relevantních firem, institucí a jednotlivců.	Ekonomika kraje již tři dekády prochází náročnou strukturální proměnou. Přechod od centrálně plánované ekonomiky založené na energeticky a surovinově náročných oborech probíhá v podmínkách zrychlujícího se technologického vývoje a zesílené soutěže měst a regionů o talentované lidi a investice. Aby si kraj zachoval a využil hospodářský potenciál je potřeba ještě více zintenzivnit aktivity v rámci praktické realizace Regionální inovační strategie. Rozhodující ingrediencí úspěchu je schopnost mnohostranné spolupráce zaměřené na formulaci společných strategických projektů a následně jejich profesionální realizaci. Jedná se o projekty, které cílí na řešení zásadních společných potřeb, jež nemohou firmy ani jiné organizace samostatně vyřešit.	Finanční náročnost projektů podpory znalostní ekonomiky Dostupnost lidských zdrojů (špičkových expertů) Prohloubení spolupráce klíčových stakeholderů v regionu Podnikatelský inovační ekosystém v Moravskoslezském kraji je dynamický a poměrně mladý. Realizací strategických projektů vedoucích k jeho posilování dojde k tomu, že tento inovační ekosystém bude posilovat a během následující dekády se stane příkladem evropské excelence v regionální inovační politice. Institucionální základy systému jsou již položeny, nyní je potřeba zintenzivnit aktivity díky finanční podpoře z Fondu pro spravedlivou transformaci a dovršit tak druhou fázi transformace regionální ekonomiky. Kvalita místního inovačního ekosystému se stává stále významnějším faktorem atraktivity měst a regionů pro investující firmy i vysoké mobilní třídy globálních expertů.	Budování inovačního ekosystému v MSK s vazbou na prioritní témata inovační strategie kraje Investice do posílení kapacity a spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje a technologických inovací	Rozvoj inovačního ekosystému v kraji, podpora spolupráce univerzit a výzkumných organizací. Posílení výzkumné kapacity v prioritních oblastech. Prohloubení spolupráce výzkumné a aplikační sféry. Rozšiřování nabídky atraktivních multidisciplinárních oborů vysokoškolského studia.
KONTEXTOVÉ INDIKÁTORY:			INDIKÁTOR VÝSLEDKU (resp. dopadu u EZFRV a ENRF)::	INDIKÁTOR VÝSTUPU:
Podíl zaměstnanosti v high-tech oborech (SRK MSK)			Pracovní místa ve výzkumu vytvořená v podpořených subjektech (RCR 102)	Výzkumné organizace zapojené do společných výzkumných projektů (RCO 07)

Příloha č. 2.4.4a Intervenční logika Plánu transformace Moravskoslezského kraje

Tematický program: Digitální a kreativní region

Situační analýza	Příčiny problému	Výběr příčiny pro řešení	Specifický cíl (změna), které chceme a můžeme dosáhnout.	Aktivitty
<i>Problémové oblasti</i>	<i>identifikace velmi konkrétních příčin, které vedou ke vzniku identifikovaných problémů.</i>	<i>Výběr hlavní příčiny problémů, které chceme a můžeme řešit intervencemi SSR fondů, tzn. příčina musí být prostřednictvím fondů odstranitelná a vzhledem k alokaci dostatečně ambiciózní.</i>	<i>Navržený výsledek intervence, která povede k odstranění či eliminaci vybraných příčin problému.</i>	<i>Konkrétní vhodná aktivita nebo soubor aktivit, jejichž realizace bude přímo směřovat k dosažení cíle.</i>
Digitální ekonomika představuje základní pilíř celospolečenských změn, které přináší tzv. čtvrtá průmyslová revoluce. Cílem je zajistit koordinaci agend spadajících do všech oblastí digitální ekonomiky a života společnosti, napříč veřejnou správou, hospodářskými a sociálními partnery, akademickou sférou a odbornou veřejností. Digitální transformace je klíčovým prvkem v mezinárodním měřítku a hraje rovněž důležitou úlohu při přibližování k dosažení cílů v oblasti klimatu. Kulturní a kreativní odvětví představuje novou příležitost pro budoucí ekonomický rozvoj kraje,a to jak v oblasti formálního a neformálního vzdělávání, tak v oblasti podnikání. Kreativita zvyšuje konkurenceschopnost a je jednou z klíčových kompetencí pro nový trh práce. Kreativní učení podporuje v lidech talent a kreativitu, která je nutná pro vznik inovací a získávání kompetencí pro vytváření pracovních míst nenahraditelných automatizací i pro řešení komplexních celospolečenských výzev.	Pandemie COVID-19 zcela nevídaným způsobem poukázala na zásadní význam digitálních technologií v dnešním světě. Právě díky digitálním řešením se společnost může vzájemně dálkově spojit, pracovat a získat například i lékařskou péči. Digitalizace do budoucna vytvoří nová pracovní místa, podpoří nové dovednosti a posílí konkurenceschopnost. Kulturní a kreativní odvětví představují novou příležitost pro rozvoj ekonomiky kraje, ale i unikátní možnost, jak využívat kulturní a přírodní dědictví kraje, tradice kraje, lokální bohatství a živé umění. Podpora kreativity je základní podmínkou pro inovaci. Nutnou podmínkou je tak propojování uměleckého vzdělávání a vzdělávání v kultuře. Klíčovou výzvou je změnit vnímání kultury a umění, jejich začlenění do systému vzdělávání, a tím vznik nových pracovních míst s vysokou přidanou hodnotou.	Digitalizace veřejné správy Začlenění KKO do systému vzdělávání Zvyšování podpory pro malé a drobné podnikatele v sektoru KKO Vytvoření podmínek pro rozvoj kulturně-kreativního odvětví, vytvoření kreativního zázemí pro hledání, přilákání talentů, podpora přípravy inovativních projektů, to všechno jsou nedílné prvky a součástí ekonomiky kraje se synergickými dopady do území.	Investice do digitalizace, digitálních inovací a digitálního propojení Rozvoj kulturního a kreativního sektoru	Investice do rozvoje infrastruktury pro kulturní a kreativní odvětví Rozvoj a tvorba datových fondů a souvisejících informačních systémů. Rozvoj digitálních kompetencí, podpora kreativního vzdělávání a podnikání.
KONTEXTOVÉ INDIKÁTORY:			INDIKÁTOR VÝSLEDKU (resp. dopadu u EZFRV a ENRF)::	INDIKÁTOR VÝSTUPU:
Počet pracovních míst v kulturních a kreativních odvětvích (SRK MSK)			Pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech (RCR 01) Uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací (RCR 11)	Podpořené podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky) (RCO 01)

Příloha č. 2.4.4a Intervenční logika Plánu transformace Moravskoslezského kraje

Tematický program: Cirkulární ekonomika

Situační analýza	Příčiny problému	Výběr příčiny pro řešení	Specifický cíl (změna), které chceme a můžeme dosáhnout.	Aktivity
<i>Problémové oblasti</i>	<i>identifikace velmi konkrétních příčin, které vedou ke vzniku identifikovaných problémů.</i>	<i>Výběr hlavní příčiny problémů, které chceme a můžeme řešit intervencemi SSR fondů, tzn. příčina musí být prostřednictvím fondů odstranitelná a vzhledem k alokaci dostatečně ambiciózní.</i>	<i>Navržený výsledek intervence, která povede k odstranění či eliminaci vybraných příčin problému.</i>	<i>Konkrétní vhodná aktivita nebo soubor aktivit, jejichž realizace bude přímo směřovat k dosažení cíle.</i>
Oběhové hospodářství je založeno na lepším využívání ubývajících zdrojů, a to jak domácnostmi, tak i výrobními a průmyslovými podniky. Výrobky, které přestanou fungovat, by podle tohoto principu neměly skončit na skládce a materiály, z nichž jsou vyrobeny, by měly být do maximální míry využívány dál. Přechod na oběhové hospodářství by mohl zlepšit produktivitu zdrojů a účinné využívání přírodních zdrojů a vytvářet úspory nákladů. Přechod k takovému typu ekonomiky v prosinci 2015 navrhla Evropská komise, která představila legislativní balíček obsahující akční plán opatření soustředěných na všechny životní fáze výrobku a překážky na trhu v konkrétních odvětvích či zdrojích surovin. Nové návrhy se zaměřují mimo jiné na zemědělské produkty a odpady, průmyslový odpad, odpad ve stavebnictví a z demolice, dřevo a papír, plasty, obalové materiály, potraviny, elektronická a elektrická zařízení a podobně. Komise také představila strategii pro nakládání s plasty, jejichž využívání v EU stále roste. Dále vybízí členské státy, aby se věnovaly problematice kritických surovin, které mají pro EU velký hospodářský význam, ale jejich zdroje mohou být omezené.	V České republice neexistuje strategie pro oběhové hospodářství, která by dále podpořila hospodářský růst. Výkonnost v rámci sledování oběhového hospodářství je podprůměrná. Míra využití oběhového materiálu byla v roce 2016 7,6 %, což oproti 5,3 % v roce 2010 sice představuje nárůst, avšak stále nedosahuje průměru EU ve výši 11,7 %. Přechod na oběhové hospodářství by mohl zlepšit produktivitu zdrojů a účinné využívání přírodních zdrojů a vytvářet úspory nákladů. Balíček oběhového hospodářství EU dosud není součástí právního řádu ČR. Česká republika, včetně Moravskoslezského kraje, není připravena na radikální změny nakládání s komunálním odpadem. Dosažení cílů EU je časově a finančně velmi náročné na přípravu. Kraji chybí velkokapacitní zařízení na materiálové a energetické využití odpadu. Odkládání řešení této problematiky bude mít dopad na obyvatele kraje. V případě neřešení problému dojde ke skokovému zvýšení poplatků za odpad.	Neexistující strategie oběhového hospodářství Absence velkokapacitního zařízení na materiálové a energetické využití odpadu Kraj se díky investicím do posílení oběhového hospodářství stane lídrem v této oblasti a připraví se v předstihu na plnění cílů EU. Kraj se bude soustřeďovat na nezbytnou změnu v nakládání s komunálním odpadem s cílem omezení skládkování ve prospěch energetického a materiálového využití odpadu. Kraj podpoří aktivity vedoucí k předcházení vzniku odpadů (environmentální osvěta, snížení objemu odpadů, opětovné používání materiálů, opravy, recyklace). Kraj bude prosazovat proaktivní přístup k problematice v rámci svým kompetencí.		Rozvoj výzkumných a vývojových aktivit v průmyslu a jejich uplatnění v praxi podporou navazujících projektů – propojení výzkumných, vývojových, rozvojových a inovačních aktivit v oblasti cirkulární ekonomiky. Rozvoj zavádění cirkulárních postupů v podnicích. Rozvoj pilotních projektů Rozvoj infraskтуры kompetenčních a vzdělácích center Rozvoj poradenství pro MSP i obce v oblasti cirkulární ekonomiky.
KONTEXTOVÉ INDIKÁTORY:			INDIKÁTOR VÝSLEDKU (resp. dopadu u EZFRV a ENRF)::	INDIKÁTOR VÝSTUPU:
Produkce, využití a odstranění jednotlivých druhů odpadů (SRK MSK)			Odpad použitý jako surovina (RCR 48)	Odpad připravený k opětovnému použití (RCO 119)